Kirjallinen kysymys KK 104/2023 vp

Vesa Kallio kesk ym.

Kirjallinen kysymys ulkorajamaakuntien kehittämiseen osoitetusta rahoituksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Kaikki itäisen Suomen maakunnat ovat kärsineet taloudellisesti Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan. Rajaliikenne ja kauppa Venäjän suuntaan ovat pysähtyneet. Muutos on ollut raju, eikä paluuta aiempaan ole näköpiirissä.

Venäjän suhteiden katkeaminen näkyy nurinkurisesti myös Euroopan unionin rahoituksessa. EU:n ulkorajoille sijoittuvat Interreg NEXT -kehittämisohjelmat jäävät toteutumatta. Tässä tilanteessa tarve itäiseen Suomeen osoitettavalle tuelle on kuitenkin suurempi kuin koskaan aiemmin.

Hankkeiden toteuttamiseen oli varattu EU:n rahoitusta yhteensä 112,1 miljoonaa euroa. Suomen osoittama kansallinen vastinraha näihin hankkeisiin oli noin 48 miljoonaa euroa. Kehittämisohjelmien tärkeimpiä painopistealueita ovat olleet elinkeinoelämän kehittäminen, ympäristö, koulutus, tutkimus, kulttuuri, hyvinvointi, urheilu, liikenne ja logistiikka sekä rajojen hallinta ja turvallisuus.

Kansallisen vastinrahan osalta noin 16,1 miljoonaa euroa valtuutettiin valtion vuoden 2023 lisätalousarviossa alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen momentilla 32.30.40 käytettäväksi ulkorajamaakunnissa Kaakkois-, Itä- ja Pohjois-Suomessa alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun lain (757/2021) mukaisesti. Päätös oli oikea, mutta rahat ovat edelleenkin valtiovarainministeriön kassassa.

On välttämätöntä, että rajamaakuntien kehittämiseen varatut rahat palautettaisiin uudelleen kohdennetusti valtion budjettiin. Aiemmin päätetyn kohdennuksen lisäksi myös loput alueiden kehittämiseen varatut valtion vastinrahat, 32 miljoonaa euroa, on saatava kokonaisuudessaan vuoden 2024 talousarvioon käytettäväksi itärajan maakuntien kehittämiseen sekä alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen. Kyseiset määrärahat on jo huomioitu rahoituskehyksissä, ja näin ollen kyseessä on vain tekninen siirto budjettimomentilta toiselle. Valtiovarainministeriön budjettiehdotuksessa ulkorajamaakunnille oltaisiin ohjaamassa vain 4,8 miljoonaa euroa.

Petteri Orpon hallitusohjelmassa Vahva ja välittävä Suomi luvataan, että hallitus pyrkii Suomen edun mukaisesti lisäämään Suomen saantoa EU:sta ja vastaavasti välttämään Suomen nettomaksuosuuden kasvua. Lisäksi hallitusohjelmassa luvataan jatkaa itäisen Suomen kehittämisvisiota uudessa geopoliittisessa tilanteessa. Alueellisen kohdennetun rahoituksen jo olemassa olevien määrärahojen uudelleen kohdentamisen lisäksi hallituksen on huolehdittava, että EU käynnistää

Valmis
5.0

itärajalleen erillisen kehittämisohjelman. Tällainen ohjelma luotiin brexitin käynnistyessä Iso-Britannian EU-erosta kärsiville alueille. EU:kaan ei voi unohtaa omaa itärajaansa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

> *Onko hallitus valmis kohdentamaan rajamaakuntien kehittämiseen varatut kansalliset vastinrahat kokonaisuudessaan uudelleen siten, että ne vastaavat alueille kansainvälisestä geopoliittisesta tilanteesta aiheutuneiden negatiivisten vaikutusten minimointiin ja*
>
> *onko hallitus edistänyt kansallisen edun mukaisesti sitä, että EU-tasolta käynnistettäisiin Euroopan itärajalle kohdistuva kehittämisohjelma?*

Helsingissä 28.9.2023

Vesa Kallio kesk
Hanna Huttunen kesk
Hanna Kosonen kesk